

28. Divadelní Kojetín po francouzsku

Čtyři francouzské komedie (Bordel na ministerstvu, Velká zebra, Manželé v nesnázích a Na útěku), k tomu komorní muzikál o životě a smrti šansoniérky Edith Piaf (původně Smrt v růžovém, zde Edith) – kojetínský divák si letos mohl připadat jako na bulvární verzi festivalu Sněž tu žábu.

Dále nepřekvapivě dvě komedie mainstreamových amerických autorů, dánská hořká komedie, mladýma očima nazíraná Bernarda Alba a tarantinovský Pan Polštář. Souborové obsazení tradiční, z deseti účastníků poprvé jen plzeňský Ragueneau a Blanenské divadlo. Nově zrekonstruovaná sokolovna, první opravdu horké dny v tomto roce (alespoň dva z nastaveného víkendu 11. – 15. května 2022), skvělý organizační tým s Hankou Svačinovou v čele, uvádění představení právě Hankou a Milanem Zahradníkem originálními kramářskými písněmi, pět tištěných čísel (plus závěrečné šesté facebookové) zpravodaje Divadelní Koječák a vražedné množství moravské pohostinnosti. To byl 28. Divadelní Kojetín, který se konečně konal na obvyklém místě – po třech letech (v roce 2019 byl přesunut kvůli rekonstrukci sokolovny do Křenovic a v letech 2020 a 2021 zrušen z covidových důvodů). Porota tentokrát pracovala ve složení Vladimír Fekar, Pavel Hurych, Vladimír Altán Mátl a Petra Richter Kohutová.

Hanácká scéna Kojetín – Jean Franco, Guillaume Melanie: Bordel na ministerstvu (režie Vojta M. Kohoutek). První z francouzských komedií na úvod, v překladu Jaromíra Janečka a s titulem nepoliticky korektní komedie o workoholičce-šéfce kabinetu ministra školství, jíž, řečeno s DILÍÍ, „vstoupí do života mladý, sotva pětadvacitiletý údržbář Eric, který jí její malý vesmír rozmlátí na cucky!“ Hra patří i ve svém žánru k těm slabším, navíc jí nepomáhá překlad. Debutující režisér Vojta M. Kohoutek k tomu přidal ne zcela šťastné typové obsazení (hra těží mimo jiné z věkových rozdílů v mileneckých párech – zde nemožné) a nešťastně řešenou scénografii (zlaté rámy s očima jsou efektní na pohled, ale nehrají, topografie scény je řešena nelogicky, všichni odcházejí a přicházejí zprava...). Herci si stavěli své role převážně sami, podle svých schopností a žánrových preferencí (takže např. Pavlína Lukášová v roli Gabrielle jako by hrála drama, Radek Baštinec jako Erik salónní komedii...). Nejlépe si vedla charismatická Marie Němečková, která ztvárnila roli Cécile Bouquiny; v nejlepších momentech připomínala Elišku Balzerovou ve filmu Ženy v pokušení. Přejí hodně štěstí kojetínským při hledání režiséra, které trvá již několik let a dosud se nedaří.

ASpol SVČ Lužánky – Federico García Lorca: Dům doni Bernardy (režie Petra Rychecká) Soubor, který vzešel v roce 2003 ze „zestárlých“ členů brněnských Brnkadel, umí překvapit (jsou schopni udělat dramaturgii Bulgakovova Mistra a Markétky i zdivadelněné blogy Marie Doležalové Kafe a čurpauza). Tentokrát ASpol přivezl svou představu o Lorkově Domě Bernardy Alby – a navzdory tomu, že všem

účinkujícím je do čtyřiceti let, nabídli pozoruhodný tvar. Text upravili (hraje se 80 minut bez přestávky), za téma, s nímž nejvíce souzní, si vybrali pokrytectví a lži, které zabíjejí, podařilo se jim navodit atmosféru dusna v uzavřeném domě plném emocí a potlačených tužeb, povedlo se množství silných obrazů (např. příchod z pohřbu v jakémsi ritualizovaném pochodu dívek ukřívajících obličej za vějíři), účinkující působili autenticky. Inscenace do dvou třetin funguje, ale s druhým příchodem Marie Josefy jako by ztratila dech; začnou převažovat poetická, ale nenaplněná slova-slova-slova, vplíží se pár klišé, mnohé se ztrácí bez dořešení (vějíře, charakterizující postavy i sloužící jako výrazný rytmizující prvek, bez povšimnutí zmizí, muži opouštějí sen a objevují se i v ilustrativních reálných situacích, Poncie vystupuje na začátku jako vypravěčka, ale tato její role se rovněž rozplyne atd.). Velmi bych se přimlouvala, aby „ASpoláci“ pod vedením Petry Rychecké Bernardu domysleli a dopracovali – nepochybně si to zaslouží.

Divadelní spolek Kroměříž – Bricaire a Lassaygues: Velká zebra aneb Jakže se to jmenujete? (režie Ladislav Lára Kolář) Při realizaci této francouzské komedie se sešla herecká elita střední Moravy se zdatným režisérem. Zápletka je logicky vybudována; scéna Jany Štěpánové funguje, i když byly dveře nahrazeny korálkovými závěsy. Nejpoutavější jsou herecké výkony. (Převážně) kroměřížští dokážou přesně konturovat postavy, umějí hrát časovou tiseň, oplývají konverzačními schopnostmi, jsou zkrátka pro tento žánr velmi obdařeni. Režisér jim umně vytýčil prostor a mantinely; pozitivně se to odrazilo mimo jiné na hereckém výkonu Radka Baštince, který oproti kojetínské inscenaci zazářil, zde v roli přítele Maurice. Pozoruhodné byly ale výkony všech – Jiřího Kašíka jako „velké zebry“ Christiana, Romany Malinské, Romany Blažkové a Vlasty Valíčkové jako jeho žen a Martina Šípka coby pojišťovák.

Divadelní spolek Slavkov u Brna – Eric Assous: Manželé v nesnázích (režie Stanislav Olbricht). Do třetice všeho francouzského – v pátek od pěti Manželé v nesnázích. Lehká komedie o manželském rozkolu, který je odstartován sporem o film Madisonské mosty. Hra nabízí možnost rozehrát herecký koncert plný vzájemného špičkování, provokací a zábavných situací, soubor ji ale vyložil jako drama s tragickými prvky. Jiskřivé dialogy se bohužel změnily v přepsychologizované nevzrušivé povídání a bonmoty v bezobsažné floskule, přidané promítání klíčových scén z Madisonských mostů také věci neprospělo, protože herci převzali sentimentální přístup a pomalý rytmus. Oba protagonisté, Věra Stojarová a Radim Kachlír, si přesto zaslouží poklonu za precizní jevištní mluvu; a byť se jim tentokrát nezadařilo, mají nepochybně velký potenciál a v příštím, lépe vybraném a vyloženém kusu jistě vyniknou.

Divadlo Brod Uherský Brod – Peter Quilter: Trhni si, otče! (režie Roman Švehlík) Obratně napsané komedie Petera Quiltera zaplavily česká jeviště; kromě evergreenu Je úchvatná! se momentálně hrají čtyři další kusy. Divadlo Brod z Uherského Brodu si vybralo komedii Trhni si, otče! v překladu Pavla Dominika, s její inscenací se již zúčastnilo moravského i českého FEMADu. V předloze spíše crazy komedie, v podání brodských komedie černá na hranici grotesky a tematicky zpráva o závislostech všeho druhu, nazkoušená v polních podmínkách za covidu. Promyšlená scénografie (dominují proutěná křesílka, jež se stávají metaforou křehkosti vztahů i postavení jednotlivých členů rodiny, zároveň zbraní či klecí – neladí pouze „zájezdový“ obecný horizont), vynikající práce s hudbou a plnokrevné herectví byly hlavními devizami představení, v debatě se pak mluvilo pouze o detailech (ubrat pomrkávání do publika, zrušit horizont, domyslet tečku tety Angely...). Porotci se rozdělili mezi fanoušky představení a jeho odpůrce v poměru 3:1; osobně jsem byla potěšena, protože vzpomínka na poděbradskou reprízu nepatřila k nejpříjemnějším (ejhle, co udělá očekávání a kontext!) a tentokrát jsem se dobře bavila.

Divadlo BLIC Ostrožská Nová Ves – Ľubomír Feldek: Edith (úprava a režie Andrea Helmichová)
Autor obdaril svůj komorní muzikál Smrt v růžovém jedinou základní situací – šansoniérka Edith Piaf umírá a před očima jí defiluje celý život; divadlo BLIC z Ostrožské Nové Vsi ho uvádí pod názvem Edith. Hrál se s diváky na jevišti a byli jsme svědky čistého tvaru, jež kolega Altán nazval pohledným hudebním divadlem, při němž nám čas libě běžel... Problémem předlohy je, že se pohybuje na hranici edukativní zprávy o životě celebrity a jen tak tak se vyhýbá pádu mezi tzv. „věšáky na písničky“; nabízí několik možností, jakou formu a žánr zvolit a všechny předpokládají výrazný tvůrčí přístup. Režisérka Andrea Helmichová se přiklonila k názoru, že se jedná o drama s jemným humorem a živými písněmi, v němž umírající žena vypráví, jak žít na plné pecky. Všem složkám inscenace sluší přívlastek „promyšlený/-á“, vše funguje a představení dominuje dechberoucí herecký výkon Evy Koukolské, která na jedné straně ztvárňuje starou ženu (holá hlava, přivřeně oči, až parkinsonovská zkroucenost a třes jsou neobyčejně působivé) a na druhé je schopna zazpívat šansony v českém překladu čistě a kultivovaně, s přesně odpozorovanými fyzickými projevy francouzské šansoniérky. Andrea Helmichová a její svěřenci byli při své cestě za dramatickým tvarem naprosto důslední – což je chvályhodné a některé diváky jejich verze zcela uchvátila (po představení následovalo standing ovation). A tak přestože představení vzbuzovalo otázky zejména po míře hereckého (sebe)prožívání a sentimentu – pro některé bylo oběho až příliš – **divadlo BLIC získalo cenu za inscenaci a nominaci do programu Divadelního Pikniku Volyně 2022.**

Ragueneau Plzeň – Martin McDonagh: Pan Polštář (režie Blanka Luňáková) Duchovním otcem plzeňského Ragueneaua je Robert Kunesch, který jeho prostřednictvím původně realizoval své divadelně překupnické aktivity, až se rozhodl, že jím zastřeší dvě inscenace – Několikrát do černého, Nicolajovy monology v interpretaci absolventů režijní školy ADA a vysněnou inscenaci McDonaghova Pana Polštáře. Kdyby Katurian K. Katurian napsal povídku o tomto představení, byla by to povídka s dobrým koncem. Režisérka a zároveň autorka úpravy a výpravy Blanka Luňáková dokázala hru vyložit a všichni se s pokorou podílejí na její vizi, pracující s minimalistickou formou, odkazující záměrně na storytelling. Hereckým výkonům vévodí tarantinovský Petr Janda v roli policisty Tupolského, jeden z nejlepších na letošní kojetínské přehlídce. Za zmínku rozhodně stojí i výkon Jiřího Šmahela v roli Michala. Spolu s Robertem Kotálem Kuneschem (Katurian) vytvořili emotivní sourozenecký pár, který k McDonaghovým hrám patří. (Škoda jen, že pětiletý věkový rozdíl není na první pohled pravděpodobný.) Ztvárnění Katurianova „alter ega“, přesněji autorského hlasu, křehkou dívkou (přesvědčivá Kateřina Hrdinová) a s její pomocí ilustrované vyprávění pro citlivého diváka až morbidních příběhů je nejen překvapující, ale ve výsledku nejednoznačně, rafinovaně pojednané a dobře pointované. Samostatnou pochvalu si zaslouží volba hudby, Portsmouth Sinfonia – perly klasické hudby v provedení orchestru hrajícího falešně jako egyptská armádní hudba ruskou hymnu. **Divadelní soubor Ragueneau získalo čestné uznání za inscenaci a doporučení do programu Divadelního Pikniku Volyně.**

Divadelní spolek Kroměříž – Sam Bobrick a Julie Steinová: Milá matko... (režie Ladislav Lára Kolář)
Kroměřížští uvádějí crazy stand up comedy Neskutečné zážitky Sheldona a paní Levinové pod názvem Milá matko... s podtitulem korespondenční komedie a nepopírají, že pro ně byla především materiálem, který jim pomohl přežít covid. Je neméně nepopíratelné, že Jana Štěpánová a Honza Raclavský jsou charismatičtí, řemeslně obdařeni a zkušení herci a Lára Kolář zdatný režisér, který nic neponechává

náhodě. Ale tentokrát platí, že „z h..na bič neupleteš, a když upleteš, nezapraskáš“: předloha je jen sledem čtyřřádkových dopisů na bázi židovských anekdot, popisující zvnějšku cesty hlavních postav do světa a zase zpátky a těžící ze základního nastavení dominantní matka a syn pokoušející se zbavit jejího vlivu, a tak vlastně není co a o čem hrát – a pointa přichází zhruba o tři čtvrtě hodiny později, než je u sledu stand up výstupů žádoucí. Přesto šlo o příjemných 80 minut, pokud divák přistoupil na to, že jde o ilustrované vyprávění – nic víc a nic méně.

Václav Václavov – Astrid Saalbachová: Baletky (režie Josef König) Souboru Václav z Václavova pod vedením Josefa Königa prozatím slušely především tituly typu Na tý louce zelený, Jeppe z Vršku či Kulička. Tentokrát si tvůrci vybrali hru s výrazným metaforickým přesahem, dánskou hořkou komedii pro jednoho muže a šest žen Taneční hodina, kterou uvádějí pod názvem Baletky. Hru o touze tančit, být chvíli nikoli kachnou, ale labutí a obstát na cestě životem i ke smrti, seškrtili a pojednali svým obvyklým způsobem – s důrazem na realistické příběhy jednotlivých žen (nejsilněji zapůsobí příběh laktační psychózy trpící Karen) a s touhou si to na jevišti užít. Hlavní devizou inscenace jsou správně obsazené silné ženské osobnosti, které jsou dobře fyzicky připraveny; přesto mě napadlo, jak by inscenaci slušelo, kdyby si na principu Baletek dámy napsaly vlastní hru. A škoda, že režisér rezignoval na přesah; např. závěrečný tanec je zcela proti smyslu zparodován.

Blanenské divadlo – P. Palmade a Ch. Duthuron: Koproverka aneb Na útěku (režie Fabián Pár)

Blanenské divadlo se navrácí po pěti letech spánku, způsobeného příklonem dlouholetého režiséra Josefa Poláška k výtvarnému umění – a je to návrat s plnou parádou. (Opět!!! – a na přehlídce konečně naposledy) francouzská komedie, tentokrát Na útěku – oblíbená nejen amatéry, protože jde o tzv. „HLP“ („hluboký lidský příběh“ – to je ironie, aby bylo jasno), nabízí velké příležitosti pro dvě generačně rozdílné herečky, přesně definované postavy, konverzační lehkost – a především hravost. Blanenské divadlo ji uvádí v rasantní úpravě (název doplněn – Koproverka v něm znamená... cenzurováno...), také v režii, scéně, s kostýmy, hudbou a dokonce i tištěným programem Fabiána Pára; pod tímto pseudonymem se ukrývá Vlastimil Peška. Inscenace se posunula od komedie konverzační do polohy klauniády, jejíž možnosti si dvě disponované a naprosto suverénní herečky, Irena a Kateřina Vrtělový, užívají a zúročují je v nadstandardní souhře. Hravá a funkční scénografie: pět sloupů, jež představují zábradlí u propasti či kříže na hřbitově, zároveň se v nich ukrývá vše, co dámy potřebují, od telefonu po umělou dojičku krav. Přestavby probíhají přiznaně, zpívá se francouzsky za doprovodu hudebníka s harmonikou či saxofonem, jenž také doplňuje epizodní postavy. Škoda, že chybí např. práce s protiklady ženských typů a že věžeňská scéna není řešena úplně šťastně; a dvojnásob škoda, že tvůrci neuvěřili, že živá hudba stačí – kdyby nebyla doplněna hudbou nahranou a kdyby hudebník převzal i nahrané zvuky (např. ozvěnu), byl by tvar čistší.

Program přehlídky doplnil divadelní večírek s kapelou Hubomel, výstava ve foyeru sokolovny (obrazy a plastiky skupiny Signál 64 – zejména Tři dámy Marie Němečkové mě uchvátily) a dopolední pohádková představení (Dášeňka čili Život štěněte a O princezně, která ráčkovala Divadelní scény Zlín).

Na závěr velká pochvala. Zahájení přehlídky obstarali již poněkolikáté Mimoni – což je soubor dětí a mládeže působící při kojetínském MěKS. Tentokrát sehráli část svého kusu Haná se nesodí (podle Zdeňky Galušky a Vlastimila Pešky). Je znát skvělé vedení – Hanka Svačinová a Milan Zahradník nejen oplývají množstvím nápadů, ale také svým svěřencům rozumí, dokážou je uvolnit a nastavit takové podmínky, aby

naplňovali situace, přitom se výborně bavili – a bavili i ostatní. Mimoni se tak stali jednou z mých letošních divadelních rozkoší (udělili jsme jim alespoň zvláštní uznání za radostné osvěžení přehlídky) – a přemýšlím, zda není na čase, aby se začali účastnit přehlídky jako plnohodnotný soutěžní soubor (případně se rozjeli na přehlídku směrem na Mladou scénu).

Výsledky přehlídky:

Čestná uznání

Čestné uznání Marii Němečkové za roli Cécile Bouquiny v inscenaci Bordel na ministerstvu Hanácké scény Kojetín

Čestné uznání Šárce Benešové za roli Bernardy v inscenaci Dům Bernardy Alby DS Aspol. Lužánky Brno

Čestné uznání Radku Baštincovi za roli Maurice v inscenaci Velká zebra aneb Jakže se to jmenujete DS Kroměříž

Čestné uznání Romaně Blažkové za roli Gisele v inscenaci Velká zebra aneb Jakže se to jmenujete? DS Kroměříž

Čestné uznání Věře Stojarové a Radimu Kachlířovi za kvalitní jevištní mluvu v inscenaci Manželé v nesnázích DS Slavkov u Brna

Čestné uznání Romanu Švehlíkovi za režii inscenace Trhni si, otče! Divadla Brod Uherský Brod

Čestné uznání Romanu Švehlíkovi za roli Trevora v inscenaci Trhni si, otče! Divadla Brod Uherský Brod

Čestné uznání Lence Sasínové za roli Angely v inscenaci Trhni si, otče! Divadla Brod Uherský Brod

Čestné uznání Andree Helmichové za režijní koncept inscenace Edith divadla Blic Ostrožská Nová Ves

Čestné uznání Ivanu Helmichovi za scénografii inscenace Edith divadl BLIC Ostrožská Nová Ves

Čestné uznání Robertu Kotálovi Kuneschovi za roli Katuriana v inscenaci Pan Polštář souboru Ragueneau Plzeň

Čestné uznání Jiřímu Šmahelovi za roli Michala v inscenaci Pan Polštář souboru Ragueneau Plzeň

Čestné uznání Martině Šťastné, Gabriele Skrottové, Kamile Purové, Soně Švubové a Petře Šípové za osobnostní herectví v inscenaci Baletky divadla Václav Václavov

Ceny

Cena DS Aspol. Lužánky Brno za hereckou souhru v inscenaci Dům Bernardy Alby

Cena Ladislavu Kolářovi za režii inscenace Velká zebra aneb Jakže se to jmenujete? DS Kroměříž

Cena Jiřímu Kašíkovi za roli Christiana v inscenaci Velká zebra aneb Jakže se to jmenujete? DS Kroměříž

Cena Romaně Malinské za roli Sabine v inscenaci Velká zebra aneb Jakže se to jmenujete? DS Kroměříž

Cena Tomáši Kreislovi za roli Jasona v inscenaci Trhni si, otče! Divadla Brod Uherský Brod

Cena Evě Koukolské za roli Edith ve stejnojmenné inscenaci divadla Blic Ostrožská Nová Ves

Cena Blance Luňákové za dramaturgii inscenace Pan Polštář souboru Ragueneau Plzeň

Cena souboru Ragueneau Plzeň za výběr hudby pro inscenaci Pan Polštář

Cena Petru Jandovi za roli Tupolského v inscenaci Pan Polštář souboru Ragueneau Plzeň

Cena Janě Štěpánové za roli Doris Levinové v inscenaci Milá matko... DS Kroměříž

Cena Honzovi Raclavskému za roli Sheldona Levina v inscenaci Milá matko... DS Kroměříž

Cena Ireně Vrtělové za roli Claude v inscenaci Koprovka aneb Na útěku Blanenského divadla

Cena Kateřině Vrtělové za roli Margot v inscenaci Koprovka aneb Na útěku Blanenského divadla

Zvláštní uznání Mimoňům za radostné osvěžení přehlídky

Čestné uznání za inscenaci a doporučení na národní přehlídce Divadelní Piknik Volyně – DS Ragueneau Plzeň – Pan Polštář

Cena za inscenaci a nominace na národní přehlídce Divadelní Piknik Volyně – divadlo BLIC Ostrožská Nová Ves – Edith

Autor: Petra Richter Kohutová

